

Лубковський С. А.,
канд. екон. наук, доцент кафедри
корпоративних фінансів і контролінгу
Фербей Г. М.,
здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти,
ОПП «Фінансовий менеджмент і контролінг»,
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана,
м. Київ

ПОДАТКОВИЙ КОНСАЛТИНГ ТА ЙОГО МІСЦЕ У ПІДТРИМЦІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Податковий консалтинг як один із напрямів консультаційних послуг для бізнесу, в рамках якого забезпечується фахова підтримка платників податків у питаннях податкових відносин з державою та безпосередньо контролюючими органами, сприяє ефективному виконанню податкових зобов'язань й загалом підвищенню конструктивності таких відносин. Завдяки цьому підвищується ймовірність гармонізації інтересів між податковою, яка зацікавлена в повноті сплати податків суб'єктами господарювання, платниками відповідних податків, яким потрібне сприятливе податкове навантаження, і державою, яка визначає правила гри у цій сфері та використовує зібрані кошти для фінансування суспільних благ та послуг.

Податковий консалтинг роблять податкове законодавство більш зрозумілим, а платників – більш захищеними від помилок, донарахувань, штрафів, пені та інших податкових ризиків, що негативно позначаються на показниках їх фінансово-господарської діяльності, особливо, коли вони виникають неочікувано, а отже – витрати на них не були забюджетовані. Такі ризики посилюються за умов частих та/або кардинальних змін в правовому полі, що регламентує оподаткування бізнесу. Постійні трансформації податкового законодавства, як можна помітити з Рисунку 1 нижче, є однією з особливостей вітчизняного податкового клімату. Відповідно, з кожними змінами, з одного боку, підвищується ймовірність допуститися помилки, з іншого – виникає потреба в переоцінці податкових наслідків господарських операцій і можливому перегляді тактики та/або стратегії ведення бізнесу, а отже – в послугах податкового консалтингу.

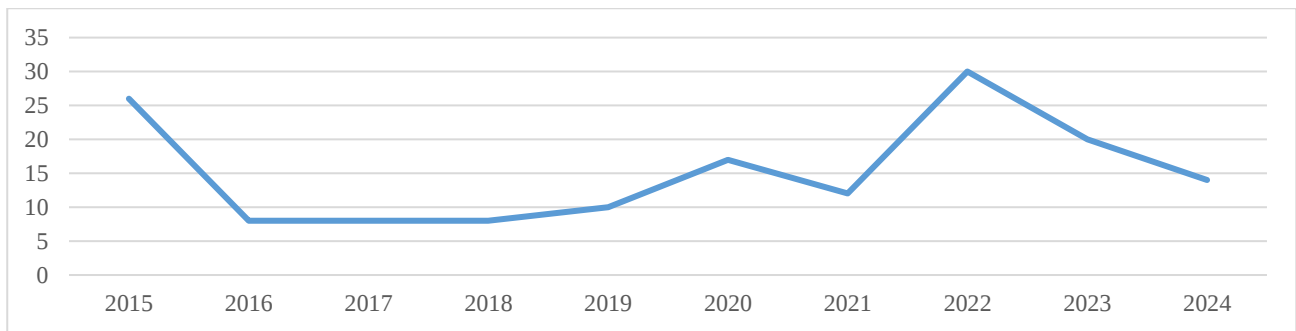

Рисунок 1 – Кількість законів, що вносять зміни у Податковий кодекс України протягом 2015-2024 років, од.

Джерело: побудовано авторами на основі [1]

Потреба в частій переоцінці впливу оподаткування, високі ризики порушення податкового законодавства, поряд з рівнем податкового навантаження, культурою оподаткування та іншими аспектами податкового клімату країни, відображається, серед іншого, на її інвестиційній привабливості та відповідних рішеннях суб'єктів господарювання. Зважаючи, що наразі Україна потребує значних інвестицій у відновлення та подальший розвиток, ефективне податкове консультування може виступити необхідним допоміжним фактором, що пом'якшує непрогнозованість податкової політики, знижує податкові ризики та спрощує і пришвидшує процес інвестування. Зокрема, іноземним інвесторам, оскільки їм ще важче досягнути тонкощі вітчизняного податкового законодавства. У Таблиці 1 нижче узагальнено основні консультаційні послуги в сфері оподаткування з метою мінімізації податкових ризиків, які можуть будуть корисними бізнесу в рамках їх інвестиційної діяльності, зокрема іноземним інвесторам при придбанні вітчизняного підприємства або його частки.

Податкова діагностика (Tax Due Diligence) допомагає перевірити діяльність підприємства – об'єкта інвестування, операцій злиття та поглинання в цілях виявлення наявних та можливих податкових ризиків, оцінити їх вплив з метою визначення справедливої ціни окремих активів або підприємства загалом та розробити стратегію мінімізації і недопущення таких ризиків у подальшому. Крім того, послуги податкового консалтингу можуть бути в нагоді, аби визначити ефективну з податкової точки зору структури угоди, запропонувати удосконалення операційної структури підприємства та провести перевірку трансакційної угоди і захистити інвестора від означених ризиків. Також забезпечити подальший супровід господарської діяльності в Україні – роз'яснити норми податкового законодавства, перевірити правильність обрахунку сум відповідних податків, заповнення декларацій, а також визначити можливі способи законної оптимізації податкового навантаження та налагодити конструктивну співпрацю з контролюючими органами.

Таблиця 1 – Послуги податкового консалтингу щодо підтримки інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання

Види послуг	Зміст послуг
Податкова діагностика (Tax Due Diligence)	– Аналіз фінансової та податкової звітності підприємства – об'єкта інвестування, операцій М&А (далі – підприємства); – перевірка правильності нарахування основних видів податків в Україні, включно з податком на прибуток, ПДВ, податком на доходи нерезидента, податками та обов'язковими внесками на доходи фізичних осіб та іншими; – аналіз ключових методів управління податковим навантаженням; – аналіз ключових типових і нестандартних операцій підприємства та повноти й правильності їхнього податкового обліку; – аналіз податкових звільнень та пільг, підтвердження права на їхнє використання; – аналіз операцій з пов'язаними сторонами та нерезидентами; – аналіз податкових активів та податкових знижок, підтвердження права на їхнє використання; – виявлення ризиків майбутніх донарахувань податків, оцінка їхнього рівня та суми можливих донарахувань податків і штрафів, надання рекомендацій інвестору щодо запланованого придбання та мінімізації таких ризиків у подальшому.
Податкове структурування	– Аналіз юридичної структури інвестора та підприємства, що придбавається; – рекомендації щодо ефективної з податкової точки зору структури угоди, яка б дозволяла: – ефективне придбання підприємства / залучення фінансування; – ефективні механізми розподілу прибутку для інвестора; – ефективні стратегії виходу – майбутнього продажу підприємства або залучення додаткових інвесторів; – рекомендації щодо зміни операційної структури підприємства для цілей мінімізації податкових ризиків (у разі потреби).
Інші консультаційні послуги	– Перевірка трансакційних угод щодо купівлі підприємства та рекомендації щодо їхніх доповнень для цілей захисту інвестора від податкових ризиків; – аналіз податкових наслідків щодо запланованих операцій інвестора (нерезидента) в Україні; – рекомендації щодо альтернативних можливостей для створення діяльності в Україні та оцінка ключових переваг і недоліків з точки зору оподаткування.

Джерело: побудовано авторами на основі [2]

Отже, податковому консалтингу у бізнесі притаманний потужний потенціал у сприянні залученню інвестицій шляхом перевірки коректності визначення і сплати відповідних податкових платежів, ідентифікації

можливих наслідків, рекомендацій щодо їх нейтралізації і забезпечення відповідності вітчизняному податковому законодавству в майбутньому, зниження податкового навантаження законним чином, корегування за потреби положень інвестиційних угод з обґрунтуванням справедливої ціни, а також підтримки у відносинах з податковими органами в цілому. Комплексно послуги податкового консалтингу формують своєрідну інфраструктуру мінімізації податкових ризиків, що спроможна полегшити підготовку і пришвидшити інвестиційний процес, зробити його більш привабливим для іноземних зацікавлених сторін, у певній мірі пом'якшити інші ризики, спричинені геополітичними потрясіннями та, в результаті, збільшити обсяги й підвищити ефективність інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання на мікрорівні та можливості відновлення й розвитку вітчизняної економіки в цілому.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 05.05.2025 р.).

2. Консультаційні послуги для інвестора: податкова діагностика (due diligence) та податкове структурування. URL: <https://deloitte.com/ua/uk/services/tax/services/due-diligence-and-tax-structuring.html> (дата звернення: 05.05.2025 р.).

Плохушко А. О.,
здобувачка першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
Терешко І. В.,
здобувач першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
Науковий керівник: **Теліщук М. М.,**
старший викладач кафедри економічної політики,
маркетингу та бізнес-аналітики
Державний податковий університет
м. Ірпінь

ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Фінансова політика, являє собою важливий інструмент державного впливу, вона задає вектор економічного розвитку в країні. В час глобалізації, поширення цифрових технологій та під впливом внутрішніх проблем, зокрема війни та нестабільної економіки, значення фінансової політики у процесі трансформації економіки України стає надзвичайно